Lietas arhīva Nr. CA-0126-23
ECLI:LV:LAAT:2023:0615.C68389721.10.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2023. gada 15. jūnijā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas
tiesnese referente Valentīna Lohova,
tiesnese Ludmila Mežale,
tiesnese Inguna Tabore

izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA "MAD Format" prasībā pret "Compensa Vienna Insurance Group" ADB ar trešo personu atbildētājas pusē SIA "Z21" par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu sakarā ar "Compensa Vienna Insurance Group" ADB apelācijas sūdzību un SIA "MAD Format" pretapelācijas sūdzība par Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 31. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "MAD Format" cēla tiesā prasību un, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1753.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, Apdrošināšanas līguma likuma 18. panta trešo daļu, 31. panta pirmo daļu, otrās daļas 2., 3. punktu, piekto daļu, Apdrošināšanas līguma noteikumiem, Noteikumu 3.2.-3.4., 4.1.1.2. punktu, Civilprocesa likuma 195.pantu, pēc prasības papildināšanas lūdza piedzīt no "Compensa Vienna Insurance Group" ADB apdrošināšanas atlīdzību 282 260,22 EUR, noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 282 260,22 EUR par laika periodu no 2020.gada 13.novembra līdz sprieduma izpildei.

Prasībā norādīts šāds pamatojums.

[1.1] 2020. gada 7. janvārī starp prasītāju un Seesam Insurance AS Latvijas filiāli noslēgts apdrošināšanas līgums par prasītājas iekārtu apdrošināšanu un izsniegta apdrošināšanas polise Nr.10/000/000117/20. Viens no apdrošināšanas līgumā noteiktajiem riskiem bija "Uguns risks".

Pārrobežu apvienošanās rezultātā atbildētāja pārņēma visas Seesam Insurance AS saistības.

[1.2] 2020.gada 11.oktobrī prasītājas uzņēmuma telpās Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, izcēlās ugunsgrēks, kā rezultātā iekārtas pakļautas uguns un ūdens iedarbībai un turpmāk vairs nav izmantojamas. Vienlaikus daļēji sadega arī pie ēkas sienas novietotais prasītājai piederošais transportlīdzeklis Renault Trafic.

SIA "Baltic Security Solution", kas veic prasītājas izmantoto telpu tehnisko apsardzi, informēja, ka bija saņemta apsardzes trauksme: ielaušanās apstiprinājums, par konstatētām kustībām telpās un ugunsgrēka trauksme. Ugunsgrēku apstiprina VUGD sastādītais akts.

2020.gada 11.oktobra ielaušanās ar ugunsgrēku un mantas iznīcināšanu tika reģistrēta Valsts policijas notikumu žurnālā un pieņemts lēmums par kriminālprocesa Nr.11096153220 uzsākšanu pēc Krimināllikuma 185.panta otrās daļas. Vainīgā persona nav noskaidrota, kā arī kriminālprocesa ietvaros nav informācijas, kas norādītu uz apdrošināšanas krāpšanu.

[1.3] Atbildētāja 2020.gada 16.decembrī pieņēma lēmumu atteikt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

Prasītāja nepiekrīt lēmumam gan faktisku, gan juridisku apsvērumu dēļ. Virkne apdrošināšanas līguma noteikumu piemēroti nepareizi, jo nav ņemts vērā, ka apdrošinātais objekts ir iekārtas nevis telpas.

Atbildētājas apgalvojumi: par darba kārtībā neesošās ugunsdrošības signalizācijas ekspluatāciju, viegli uzliesmojošu un sprādzienbīstamu materiālu glabāšanu un bojātās elektroinstalācijas ekspluatāciju neatbilst patiesajiem apstākļiem. Starp tiem un ugunsgrēka izcelšanos nav cēloniska sakara, tādēļ tie nevar pamatot atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

Starp elektroinstalācijas pārbaudes neveikšanas faktu un ugunsgrēka izcelšanos nav cēloniskā sakara. Turklāt prasītāja nav telpu īpašniece, bet lietotāja uz nomas līguma pamata, nav atbildīga par šādu pārbaužu veikšanu un nebija informēta par šiem apstākļiem. Savukārt atbildētāja nepieprasīja šādu informāciju ne pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas, ne tā darbības laikā.

Atbildētājas noskaidrotais ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir kļūdains. Tas balstās uz atzinumiem, kas ir nepilnīgi, nepamatoti un balstīti uz pieņēmumiem.

Prasītājai ir pierādījumi par ugunsgrēka izcelšanos tīšas dedzināšanas rezultātā nevis saistībā ar elektroinstalācijas bojājumiem. Tika veikts tīšs noziegums – prasītājas lietošanā esošo telpu ar tajās esošajām mantām un transportlīdzekļa tīša dedzināšana. Pēc ugunsgrēka prasītāja ugunsgrēka iemeslu izpētei pieaicināja sertificētus tiesu ekspertus.

Par aizdegšanos no atklātā uguns avota iedarbības liecina gan divu neatkarīgu ugunsgrēka izcelšanās vietu izvietojums, gan benzīna pēdas ap tām.

Atbilstoši apsardzes uzņēmuma sniegtajai informācijai, pirms ugunsgrēka signalizācijas nostrādāšanas vairākas reizes bija nostrādājusi apsardzes signalizācija, konstatējot neatļautu iekļūšanu telpās.

Tīšas dedzināšanas versiju apstiprina arī Valsts policijas uzsāktais kriminālprocess Nr.11096153220 par tīšu mantas bojāšanu, kurā joprojām notiek izmeklēšana, kā arī atbildētājas uzaicinātais eksperts /pers. F/ to neizslēdz savā eksperta atzinumā.

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumā un atsauksmē neatzina prasību un lūdza noraidīt.

[2.1] Lietā esošie pierādījumi neapliecina apgalvojumu, ka telpās notikusi ielaušanās un tīša dedzināšana. Atbildētājas iesniegtais eksperta /pers. F/ atzinums pierāda, ka telpās ugunsgrēks izcēlās īssavienojuma dēļ. Prasītājas iesniegtais eksperta /pers. G/ atzinums par it kā notikušu tīšu dedzināšanu telpās ir apšaubāms, jo nav zināms, kur un kā ir iegūti iespējamie ugunsgrēka izdedži. Priekšroka dodama tieši atbildētājas iesniegtajam eksperta atzinumam.

[2.2] Signalizācijas sistēma ugunsgrēka naktī 2020.gada 11.oktobrī nebija darba kārtībā, jo nebija novērsti VUGD pārbaudē konstatētie trūkumi. Prasītāja ekspluatēja bojātu elektroinstalāciju, ko apliecina pēc ugunsgrēka telpās konstatētā apdegusī rozete un zemapmetuma nozares kārba, kuru apdegumi bija radušies pirms ugunsgrēka nevis tā laikā.

Saskaņā ar prasītājas sniegto informāciju, ugunsgrēka brīdī telpās atradās Agfa un Avery drukas materiāli, kuri ir degoši, un to atrašanās veicināja uguns izplatību. Tamdēļ laikā, kad nenotiek darbs ar iekārtām, šādu materiālu atstāšana bez uzraudzības un nenogādāšana atsevišķā telpā atzīstama par rupju neuzmanību.

[2.3] Atbildētājai nav pienākuma atlīdzināt ugunsgrēkā radušos zaudējumus saistībā ar iekārtu bojājumiem un bojāeju, jo to neparedz Apdrošināšanas polise un tās noteikumi. Atbildētāja ir pierādījusi apstākļus, kas to atbrīvo no pienākuma izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

[2.4] Atbildētājas atteikums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību ir saistīts ar pielīgto apdrošināšanas noteikumu pārkāpumu no prasītājas puses. Pirms Apdrošināšanas līguma noslēgšanas prasītāja sniedza atbildētājai informāciju, ka telpās ir ugunsdrošības un pretielaušanās signalizācija ar pieslēgumu apsardzes kompānijai, ugunsdzēsēju dienestam, 24/7 fiziska apsardze. Informācija ir fiksēta polises pieteikumā.

VUGD 2020.gada 4.septembrī, veicot telpu pārbaudi, konstatēja vairākus būtiskus ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasību pārkāpumus, par ko sastādīts akts.

Saskaņā ar telpu īpašnieces SIA "Z21" 2020.gada 20.oktobra vēstuli šie pārkāpumi telpās ugunsgrēka brīdī nebija novērsti, jo bija jānovērš līdz 2020.gada 1.novembrim. Bija novērsts tikai pārkāpums par prasītājas lietošanā esošo telpu nodrošināšanu ar ugunsdzēšamajiem aparātiem. No VUGD akta izriet, ka visi pārkāpumi tika konstatēti prasītājai iznomātajā būvē.

[2.5] Atsaucoties uz Apdrošināšanas līgumā un Apdrošināšanas līguma likuma 20.pantā apdrošinājuma ņēmējam noteiktajiem pienākumiem, atbildētāja norāda, ka ne telpu īpašnieks, ne arī prasītāja kā telpu nomnieks neinformēja atbildētāju par VUGD konstatētajiem pārkāpumiem, ka telpās tiek lietota bojāta elektroinstalācija, ka pretielaušanās un ugunsdrošības signalizācija nav darba kārtībā.

Lai gan prasītāja norādījusi, ka ugunsgrēka naktī signalizācijas sistēma bijusi darba kārtībā un reaģējusi uz ielaušanos telpās un ugunsgrēka izcelšanos, lietā nav iesniegti pierādījumi, ka bija novērsti VUGD konstatētie trūkumi, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka signalizācija bija darba kārtībā.

Apsardzes kompānija nevarēja iesniegt zonu atšifrējumu, kuros fiksēta apsardzes trauksme. Nav saprotams, kurās telpās tā nostrādāja vispirms, kas ir būtiski. No eksperta /pers. F/ atzinuma izriet, ka karstie dūmi telpās iedarbojās uz kustības sensoru un līdz ar to varēja saņemt trauksmes signālu par ielaušanos. Tātad pirmais reģistrētais trauksmes signāls visdrīzāk reaģēja uz karstajiem dūmiem nevis ielaušanos. Apsardzes kompānija, ierodoties notikuma vietā, guva apliecinājumu tam, ka ir izcēlies ugunsgrēks nevis ielaušanās.

[2.6] Atbilstoši Civillikuma 1776. pantam prasītāja nav veikusi saprātīgus pasākumus zaudējumu samazināšanai. Prasītājai bija iespējams izvairīties no zaudējumu rašanās, ja būtu pārtraukta telpu lietošana līdz iemesla noskaidrošanai, kāpēc radušies rozetes bojājumi un zemapmetuma nozarkārbas apdegumi, būtu nodrošināta signalizācijas sistēmas darba kārtība, kā arī nodrošināts, ka telpās tiek veikta obligātā elektroinstalācijas un elektroinstalācijas kontaktu savienojumu kvalitātes pārbaude.

[2.7] Prasības apmierināšanas gadījumā atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 31. pantam un Apdrošināšanas noteikumiem likumiskie nokavējuma procenti būtu aprēķināmi no 2020.gada 16.decembra, kad pieņemts lēmums, nevis no 2020.gada 13.novembra. Pastāvot strīdam par apdrošināšanas atlīdzības pamatojumu, nav pamata piedzīt likumiskos nokavējuma procentus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kavējumu par laiku līdz sprieduma taisīšanai.

[3] Trešā persona SIA "Z21" rakstveida paskaidrojumos norādīja, ka tai piederēja ēku komplekss Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, kuru tā bija nolēmusi pārdot, pieteicās potenciālie pircēji, viens no kuriem arī prasītāja, kas bija telpu nomniece. Ar prasītāju 2020.gadā bija uzsāktas pārrunas par nekustamā īpašuma pārdošanu.

2020.gada septembrī Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, notika neplānota ārkārtas ugunsdrošības pārbaude, kas atbilstoši VUGD informācijai veikta, pamatojoties uz anonīmu ziņojumu. Pārbaudes laikā konstatēti atsevišķi ugunsdrošības trūkumi, kuru novēršanai tika sastādīts grafiks. Kritiski trūkumi, kuru dēļ aizliegts ekspluatēt objektu, netika konstatēti, sodi SIA "Z21" nav piemēroti. Pārbaudē netika konstatēti elektroinstalācijas vai elektroiekārtu bojājumi.

Mēnesi pēc VUGD pārbaudes 2020.gada 11.oktobra naktī ēku kompleksā notika tīša dedzināšana. Ugunsgrēkā tika bojātas prasītājas nomātās telpas un tai piederošais automobilis. Tika izsists ēkas logs un telpās iemesta pudele ar aizdedzinošu šķidrumu. Tā kā prasītājas nomātās telpas tika pilnīgi sabojātas ugunsgrēkā, prasītāja atteicās no objekta pirkuma.

Pēc šī notikuma cits pretendents SIA "/Nosaukums A/" izteica vēlmi nopirkt nekustamo īpašumu, tika noslēgts rokasnaudas līgums. Pēc tā SIA " /Nosaukums A/" /amatpersona/ no nepazīstama numura saņēma draudus ar prasību nepirkt šo īpašumu un viņam divas reizes tika aizdedzināts īpašums – pagalms, garāža un automašīna, pēc kā SIA "/Nosaukums A/" atteicās no īpašuma pirkuma.

Atbildētājas versija par to, ka ugunsgrēku 2020.gada 11.oktobrī izraisīja ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi, ir nepamatota un neatbilst faktiskajiem apstākļiem. Prasītāja veica ekspertīzes par ugunsgrēka iemeslu, kuras arī apstiprināja aizdomas par tīšu dedzināšanu.

[4] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022.gada 31.oktobra spriedumu prasība apmierināta. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai apdrošināšanas atlīdzību 282 260,22 EUR, tiesas izdevumus 4437,10 EUR, izdevumus par rakstveida pierādījumu iegūšanu 3307,40 EUR un par advokāta palīdzību 5106 EUR, pavisam kopā 295 110,72 EUR.

Noteiktas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nepiedzītās summas par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,19 EUR.

Spriedumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[4.1] Prasītāja 2018.gada 26.novembrī ar SIA "Z21" noslēdza nomas līgumu par telpu Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, nomu ar kopējo platību 388 m^2. Telpas piešķirtas ar mērķi izmantot darbnīcas un biroja vietas vajadzībām.

[4.2] 2020.gada 11.janvārī prasītāja ar Seesam Insurance AS Latvijas filiāli noslēdza īpašuma apdrošināšanas līgumu, ko apliecina Īpašuma bojājuma un zaudējuma Apdrošināšanas polise Nr.10/000/000117/20 (turpmāk Polise). Apdrošināšanas līgums noslēgts saskaņā ar Juridisko personu īpašuma apdrošināšanas noteikumiem un Iekārtu salūšanas vispārīgiem apdrošināšanas noteikumiem, kas ir līguma neatņemama sastāvdaļa. Apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātais ir prasītāja.

Polisē norādīti divi apdrošināšanas veidi – īpašuma apdrošināšana saskaņā ar pievienoto sarakstu par summu 194 721,70 EUR, pašrisks 700 EUR. Apdrošinātie riski norādīti – uguns, zibens, eksplozija, lidaparāti, vētra, krusa, ūdens, apkures un kanalizācijas sistēmas avārijas, trešo personu prettiesiska rīcība, transporta līdzekļu triecieni, sniega svars, zemestrīce, koku, mastu un stabu nogāšanās.

Iekārtu salūšanas apdrošināšana saskaņā ar pievienoto sarakstu par summu 177 335,63 EUR, pašrisks 700 EUR. Apdrošinātie riski - norādīti visi riski.

Polises pielikumā norādīts, ka nomātajās telpās ir ugunsdrošības un pretielaušanās signalizācija ar pieslēgumu apsardzes kompānijai, ugunsdzēsības dienestam ar pieslēgumu apsardzes kompānijai, ugunsdzēsēju dienestam, 24/7 fiziska apsardze.

[4.3] Reorganizācijas rezultātā 2020.gada 1.jūlijā Compensa Vienna Insurance Group ADB Latvijas filiāle ir pārņēmusi Seesam Insurance AS Latvijas filiāles pienākumus un tiesības.

[4.4] Prasītājas nomātajās telpās Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, 2020.gada 11.oktobrī izcēlās ugunsgrēks, kā rezultātā prasītājai piederošās iekārtas tika

pakļautas uguns un ūdens iedarbībai. Vienlaikus sabojāts arī pie ēkas sienas novietotais prasītājai piederošais transportlīdzeklis Renault Trafic, valsts reģistrācijas Nr.GT4241.

[4.5] Atbilstoši SIA "Baltic Security Solution", kas veica telpu tehnisko apsardzi, informācijai 2020.gada 11.oktobrī plkst.03:39:18 tika saņemts pirmais trauksmes signāls par apsardzes trauksmi, vēlāk ielaušanās apstiprinājums, par konstatētām kustībām telpās, bet plkst.03:42:26 - ugunsgrēka trauksme. Par ugunsgrēku apsardzes kompānija paziņoja VUGD un prasītājai, kas savukārt par ielaušanos un ugunsgrēku paziņoja Valsts policijai.

Ugunsgrēka faktu apstiprina VUGD 2020.gada 11.oktobra akts Nr. 20-41267, kurā norādīts, ka Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, vienstāvu ražošanas ēkā dega tipogrāfijas printeris un blakus ēkai vieglā automašīna 7 m^2 platībā.

[4.6] Prasītāja 2020.gada 13.oktobrī iesniedza atbildētājai īpašuma apdrošināšanas atlīdzības prasības pieteikumu.

Atbildētāja 2020.gada 16.decembrī paziņoja prasītājai par lēmumu apdrošināšanas lietā Nr.10-20-0123, kurā nolemts atteikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu par Iekārtām nodarītajiem zaudējumiem. Kā argumentus atlīdzības izmaksas atteikumam atbildētāja norāda - prasītāja nav ievērojusi apdrošināšanas noteikumus, pieļaujot rupju neuzmanību: ekspluatējot nekustamajā īpašumā elektroinstalāciju, kurai nav veikta pārbaude; ekspluatējot bojātu elektroinstalāciju; ekspluatējot ugunsdrošības signalizāciju, kurai nav veikta apkope un pārbaude un kura neatšķir sistēmas signālus; nekustamā īpašuma telpās glabājot tipogrāfijas printēšanas izejmateriālus.

[4.7] Spriedumā norādīts uz Apdrošināšanas līguma likuma 31.panta otrās daļas 1.,2., un 4. punktu, ka apdrošinātājam jāpārliecinās par apdrošināšanās riska iestāšanos un zaudējumu apmēru pirms lēmuma par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ka nav tiesību atteikt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, nepārbaudot pieejamo informāciju un nav tiesību izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību personai, kas uz to pretendē, ja apdrošināšanas risku izraisījis šīs personas ļauns nolūks vai rupja neuzmanība. Minētā panta ceturtā daļa nosaka apdrošinātāja tiesības pēc apdrošināšanas riska iestāšanās pārbaudīt, kā apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai labuma guvējs ir ievērojis apdrošināšanas noteikumus.

Tiesa konstatēja, ka atbildētāja Apdrošināšanas līgumu ar prasītāju noslēdza, pamatojoties uz prasītājas sniegto informāciju, ka nekustamā īpašuma telpās Zolitūdes ielā 21A, Rīgā, ir ugunsdrošības un pretielaušanās signalizācija ar pieslēgumu apsardzes kompānijai, ugunsdzēsēju dienestam, 24/7 fiziska apsardze, neveicot apdrošināmā objekta pārbaudi. Apdrošinātājam ar šo informāciju bija pietiekoši.

Tiesa secināja, ka, veicot pārbaudi pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas, apdrošinātājs būtu varējis iepriekš norādīt prasītājai uz vēlāk atteikuma lēmumā konstatētajām nepilnībām, kas attiecas uz ugunsdrošības un apsardzes signalizāciju, vai arī nenoslēgt Apdrošināšanas līgumu.

[4.8] Tiesa novērtēja 2020.gada 4.septembra VUGD pārbaudes aktu, uz kuru atbildētāja atsaucas lēmumā par atteikumu izmaksāt atlīdzību un kurā prasītājas nomātajās telpās konstatēti dažādi būtiski ugunsdrošības pārkāpumi, kas ugunsgrēka brīdī nebija novērsti.

No akta izriet, ka ēkā, kurā telpas nomāja prasītāja, tostarp nav darba kārtībā automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma; sistēmas uztveršanas un indikācijas iekārta; panelis, neatšķir sistēmas signālus; telpas nav nodrošinātas ar ugunsdzēšanas aparātiem; objekta atbildīgā persona nav nodrošinājusi sistēmas tehnisko apkopes kontroli; telpās nav veikta elektroinstalācijas pārbaude un elektroinstalācijas kontaktu savienojumu kvalitātes pārbaude. Par konstatētajiem pārkāpumiem bija informēts ēkas īpašnieks, kuram bija uzlikts pienākums līdz 2020.gada 1.novembrim tos novērst.

Tiesa konstatēja, ka no akta neizriet, ka pārbaudē būtu piedalījies arī prasītājas pārstāvis vai viņš būtu ar to iepazīstināts. Tiesa atzina, ka prasītājai par veikto pārbaudi un konstatētajiem pārkāpumiem nebija zināms līdz 2020.gada 10.oktobrim, kad notika ugunsgrēks tās nomātajās telpās, tāpēc prasītājai nevar pārmest konstatēto pārkāpumu nenovēršanu.

No VUGD akta neizriet, ka VUGD amatpersona pēc pārkāpumu konstatēšanas būtu aizliegusi ēkā, kurā telpas nomā prasītāja, turpināt veikt saimniecisko darbību.

Tiesa atzina, ka atbildētājas atsauce uz VUGD aktu kā uz vienu no pamatiem atteikt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību nav pamatota.

[4.9] Tiesa, vērtējot atbildētājas argumentus par to, ka prasītāja nav ievērojusi Apdrošināšanas noteikumu VIII. sadaļas 2. un 4.1.1.1.punktu par apdrošinātā pienākumu uzturēt darba kārtībā ugunsdrošības signalizācijas un ugunsdzēšanas aprīkojumu, ņēma vērā, ka prasītāja bija tikai telpu nomnieks. Iznomājot telpas, tajās bija gan elektroinstalācija, gan ugunsdrošības un pretielaušanās signalizācija. Prasītāja, slēdzot Apdrošināšanas līgumu ar apdrošinātāju, bija sniegusi apdrošinātājai nepieciešamo informāciju un tai bija tiesības paļauties, ka tā ir izpildījusi visus nosacījumus.

[4.10] Atbildētāja, pieņemot lēmumu par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ņēmusi vērā ekspertu atzinumus, kas, atbildētājas ieskatā, apstiprina prasītājas rupju neuzmanību.

[4.10.1] Atbildētāja lēmumā ir atsaukusies uz tiesu eksperta /pers. F/ atzinumu, no kura redzams, ka ekspertīzi pasūtījusi atbildētāja, nododot ekspertam noteiktus tās rīcībā esošus dokumentus. Tiesa novērtēja eksperta atzinumā sniegtās atbildes, kā arī tiesas sēdē sniegtās liecības.

Eksperts atzinumā secinājis, ka ugunsgrēka izcelsmes vieta atrodas no ziemeļu puses ieejas tuvāk kreisās puses loga ailes apvidū pie sienas un grīdas, vietā, kur bija novietoti tipogrāfijas printēšanas izejmateriāli. Ugunsgrēka izcelsmes tehniskais iemesls norādīta ēkas elektroinstalācijas īsslēguma radīto liesmu un dzirksteļu saskare ar degošiem materiāliem. Eksperts uzskata, ka ugunsgrēka izcelsme ir cēloņsakarībā ar Ugunsdrošības noteikumu neizpildi, jo tipogrāfijā nav tikusi veikta elektroinstalācijas profilaktiskā pārbaude, kā arī ēkā ekspluatēta bojāta rozete.

Nopratināts tiesas sēdē kā liecinieks, eksperts apliecināja atzinumā norādīto, tomēr neizslēdza tīšas dedzināšanas variantu, norādot, ka tam būtu nepieciešami papildu pierādījumi. Tā kā tīšas dedzināšanas iespējas pārbaude ir policijas kompetencē, tad, lai nebojātu notikuma vietu, viņš atteicies no elektrotehnisko materiālu un izdedžu izņemšanas. Norādīja, ka bojātā rozete ir lietota agrāk, pirms ugunsgrēka, un pārslogota, tomēr nav vainojama ugunsgrēka izcelsmē, jo nav sadegusi.

[4.10.2] Atbildētājas pasūtītajā Latvijas Būvinženieru savienības SIA "LBS-Konsultants" ekspertīzes atzinumā par ugunsgrēka izcelšanās cēloņiem SIA "MAD Format" telpās secināts, ka ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma pirms ugunsgrēka bija reāli darboties nespējīga un Ugunsdrošības noteikumiem neatbilstoša, kā arī elektroinstalācija neatbilda Ministru kabineta noteikumiem Nr.294 "Latvijas būvnormatīvu LBN 261-15". Ugunsgrēka izcelšanās cēlonis ir abu šo punktu neievērošana no telpu lietotājas puses.

Kā iemeslu eksperts norāda gan iekārtu izslēgšanas aizmiršanu, darbu beidzot, gan atsevišķu kabeļu nejaušu bojāšanu darba laikā, kas varēja izraisīt strāvas noplūdi.

[4.10.3] Tiesa, iepazīstoties ar šo ekspertu atzinumiem, secināja, ka tie nesniedz viennozīmīgu atbildi ne par ugunsgrēka cēloni, ne par prasītājas rupju neuzmanību.

[4.11] Tiesa novērtēja arī prasītājas iesniegto speciālistu atzinumus, skaidrojumus un vairāku liecinieku liecības.

[4.11.1] Speciālista /pers. G/ sadarbībā ar Expertise Service OU sniegto atzinumu, kurā secināts, ka ugunsgrēks izcēlās ap frontālās ēkas sienas loga stūra ieejas durvīm pa kreisi no ieejas, uz palodzes un ēkas iekšējā zonā zem palodzes, un ap automašīnu Renault, zem priekšējā vējstikla pie kreisā automašīnas sāna, ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir atklātā uguns avota iedarbība uz ēkā esošiem degtspējīgiem materiāliem un uz ēkas degtspējīgām konstrukcijām, kā arī uz automašīnas virsbūvi.

[4.11.2] Valsts tiesu ekspertīžu biroja Konsultatīvo atzinumu par to, ka uz notikuma vietā izņemtajiem un ekspertīzei iesniegtajiem objektiem ir naftas produkta – benzīna pēdas.

[4.11.3] Liecinieka /pers. P/ liecības, ka objektus, kuri nodoti ekspertīzei, izņēmis ugunsgrēka vietā 2020.gada 14.oktobrī, objekti iepakoti drošos polimēra iepakojumos, kas aizlīmēti ar drošības uzlīmi, un pats liecinieks tos nogādājis ekspertīzei nākamajā dienā.

Ekspertes /pers. R/ tiesas sēdē paskaidroto, ka ekspertīzei iesniegtie trīs objekti satur naftas produkta – benzīna pēdas.

[4.11.4] No Apsardzes Alianses Apsardzes pults /amata nosaukums/ sniegtā skaidrojuma par apsardzes un ugunsdrošības signalizācijas darbību ugunsgrēka laikā, tiesa konstatēja, ka visas pultij pieslēgtās zonas ir nostrādājušas kā vajag, kas apstiprina to, ka apsardzes un ugunsdzēsības signalizācija notikuma brīdī bija darba kārtībā un nodeva signālu uz pulti.

[4.11.5] Tiesa novērtēja prasītājas iesniegto visu tipogrāfijas materiālu Drošības datu lapas un atzina, ka tās apliecina, ka prasītāja darbā nav izmantojusi tādus tipogrāfijas materiālus, kuri būtu ātri uzliesmojoši vai sprādzienbīstami.

[4.11.6] Prasītāja veikusi eksperta /pers. F/ atzinumā aprakstītās rozetes, kura uzskatīta par bojātu, pārbaudi, kur speciālists /pers. T/, veicot elektroinstalācijas izolācijas pretestības mērījumus, konstatējis, ka tā atbilst tiesību normu prasībām.

[4.11.7] Lietuvas tiesu ekspertīzes centra ekspertīzes, kuru lūdza veikt Ugunsgrēku izmeklēšanas centra /amata nosakums/, atzinumā secināts, ka pārbaudei iesniegtajos elektrības instalācijas vadu fragmentos ir īssavienojuma pazīmes. No trīs iesniegtajiem vadu posmiem divos īssavienojums notika pirms ugunsgrēka, bet vienā – ugunsgrēkam raksturīgas vides apstākļo (ugunsgrēka laikā). Aktā par izpētes veikšanu rozetei secināts, ka elektroinstalācijas fragmentā, tā vara sakausējumos un vara sakausējumu kontaktčaulās sākotnējam īssavienojumam raksturīgu vai citu sakusumu nav. Kontakta vara sakausējumu čaulu galu uzkaršanas iemesls ir vietējā elektrotermiskā sildīšana.

[4.11.8] Speciāliste /pers. U/, veicot prasītājas automašīnas un tās defektu izpēti, secināja, ka tās bojājumi radušies tīšas dedzināšanas rezultātā, aplejot to ar degšķidrumu un aizdedzinot. Atzinumā norādīto viņa apstiprināja, nopratināta tiesas sēdē kā lieciniece.

[4.12] No SIA "Z21" atbildes atbildētājai tiesa konstatēja, ka atbildīgais par ugunsdrošību prasītājas nomātajās telpās bija nekustamā īpašuma īpašniece – SIA "Z21".

SIA "Z21" sniegusi skaidrojumu par VUGD pārbaudes aktā konstatētajiem pārkāpumiem, norādot, ka pārkāpumi, kas radīja ugunsbīstamus draudus, bez kuru novēršanas ekspluatācija nebija droša, bija autoservisa telpās un tika novērsti līdz 2020.gada 1.oktobrim. Prasītājas nomātajās telpās uzstādītie dūmu detektori un ugunsgrēka trauksmes signalizācija bija darba kārtībā un nostrādāja. Vienīgais, kas nebija izdarīts, nebija sakārtota dokumentācija, bet tas nebija pārkāpums, kas liegtu ēkas ekspluatāciju.

[4.13] Tiesa novērtēja arī liecinieku /pers. V/, /pers. Z/, /pers. A0/, /pers. AA/, /pers. AB/, /pers. AC/ liecības.

[4.14] Tiesa, izvērtējot pušu iesniegtos vairāku ekspertu un speciālistu slēdzienus, liecinieku un speciālistu paskaidrojumus lietā, secināja, ka nav iespējams viennozīmīgi atbildēt uz jautājumu, vai ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir elektroinstalācijas īssavienojums vai tīša dedzināšana.

Tā kā tiesa viennozīmīgi nevarēja konstatēt ugunsgrēka izcelšanās iemeslu, tiesa atzina, ka tai jāvērtē, vai prasītāja ir vai nav pieļāvusi rupju neuzmanību, lai izlemtu, vai prasītājai pienākas vai nepienākas apdrošināšanas atlīdzība.

Tiesa ņēma vērā, ka saskaņā ar Apdrošināšanas līgumu tika apdrošinātas iekārtas nevis telpas. Prasītāja saimniecisko darbību veica nomātās telpās, kas atbildētājai bija zināms. Prasītāja pirms Apdrošināšanas līguma noslēgšanas apdrošinātājam sniedza visu pieprasīto informāciju. Apdrošinātājs līgumu noslēdza, nepārbaudot sniegto informāciju. Prasītājai nebija zināms par VUGD pārbaudi un konstatētajiem pārkāpumiem, kā arī par to, ka visu atbildību par konstatētajiem pārkāpumiem un to novēršanu bija uzņēmusies ēkas īpašniece SIA "Z21".

Par nepamatotu tiesa atzina atbildētājas apgalvojumu, ka prasītāja ekspluatējusi ugunsdrošības signalizāciju, kura neatšķir signālus, jo no apsardzes kompānijas sniegtās informācijas izriet, ka gan apsardzes, gan ugunsdrošības signalizācija bija nostrādājusi.

Tāpat par nepamatotu tiesa atzina atbildētājas apgalvojumu, ka prasītāja ir ekspluatējusi bojātu elektroinstalāciju, par ko pierādījumi nav iesniegti. Ir pierādījumi par vienu bojātu rozeti, bet nav pierādīts, ka rozete tika ekspluatēta ugunsgrēka brīdī. Tieši pretēji, atzinumā norādīts, ka bojātā rozete nevarēja būt par ugunsgrēka izcelšanās iemeslu. Lietā iesniegtajos ekspertu/speciālistu atzinumos ir pētīti gan ugunsgrēka vietā izņemtie vadi, gan rozete, taču nav konstatēts, ka ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir bojāta elektroinstalācija.

Tiesa uzskatīja par nepamatotu atbildētājas apgalvojumu, ka prasītāja ir pieļāvusi rupju neuzmanību, glabājot telpās tipogrāfijas printēšanas izejmateriālus. No šo izejmateriālu Drošības datu lapām neizriet, ka šos izejmateriālus nebūtu atļauts glabāt vai turēt telpās, kurās notiek ražošana vai ka tie būtu jāglabā atsevišķā telpā vai ēkā.

Tiesa secināja, ka nav iestājušies arī Apdrošināšanas noteikumu X. sadaļas 1.1., 1.10., 1.11. un 4.1.2. punktā norādītie izņēmuma gadījumi, kas pamatotu prasītājas rupju neuzmanību.

Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1587.pantu, atzina, ka atbildētājai ir jāatlīdzina prasītājai apdrošināšanas atlīdzība.

[4.15] Tiesa novērtēja prasījumu noteikt tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas par laiku no 2020.gada 13.novembra.

Tiesa atsaucās uz Civillikuma 1753.pantu, 1759.panta 1.punktu un 1652.panta pirmās daļas 3.punktu.

Atsaucoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 31.pantu un Apdrošināšanas noteikumu IX. Sadaļas "Zaudējumu regulēšana" 2.4.punktu, tiesa atzina, ka prasītājas prasījums par likumisko nokavējuma procentu piedziņu no 2020.gada 13.novembra nav pamatots. Ne Apdrošināšanas līguma likumā, ne Apdrošināšanas noteikumos nav noteikts termiņš, cik ilgā laikā apdrošinātājam ir jāizvērtē pieteikums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

[5] Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apjomā un lūdz noraidīt prasību šādu apsvērumu dēļ.

[5.1] Tiesa kļūdaini secināja, ka atteikums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību bija nepamatots un nav konstatējama prasītājas rupja neuzmanība. Līdz ar to kļūdaini nav piemērots Civillikuma 1645.pants un Apdrošināšanas līguma likuma 31.pants.

Prasītāja pieļāvusi rupju neuzmanību: 1) ekspluatējot elektroinstalāciju, kurai nav veikta pārbaude; 2) ekspluatējot apdegušu rozeti un zemapmetuma nozares kārbu; 3) ekspluatējot signalizācijas sistēmu, kurai nav veikta apkope un pārbaude un kura neatšķir signālus; 4) glabājot telpās tipogrāfijas printēšanas izejmateriālus.

Prasītājas rīcība bija augstākā mērā vieglprātīga un nevērīga, kas pielīdzināma rupjai neuzmanībai. Prasītāja vispār nedarīja neko, lai ugunsgrēks nenotiktu. Ja prasītāja būtu nodrošinājusi, ka elektroinstalācija ir darba kārtībā un tai ir veikta atbilstoša pārbaude, tad nebūtu noticis ugunsgrēks un radušies zaudējumi. Savukārt signalizācijas sistēma, kas nav darba kārtībā, nav ļāvusi laicīgi konstatēt ugunsgrēku. Tipogrāfijas printēšanas materiālu atrašanās ugunsgrēka vietā veicināja uguns izplatību telpās.

Tāpat prasītāja rupjas neuzmanības dēļ neinformēja atbildētāju par šiem faktiem un tai zināmiem apstākļiem, jo tie var ievērojami palielināt apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību.

No VUGD 2020.gada 4.septembra akta izriet, ka visi pārkāpumi tika konstatēti būvē, kuras telpas bija iznomātas prasītājai, ko papildus VUGD apliecināja ar 2021.gada 28.decembra vēstuli. Atbildētāja nepiekrīt tiesas secinājumiem, ka prasītājai par VUGD pārbaudi un konstatētajiem pārkāpumiem nebija zināms. Pārbaude tika veikta klātienē un nevarēja notikt bez prasītājas kā telpu turētājas klātbūtnes. To, ka prasītājai bija zināms par VUGD aktā konstatētajiem pārkāpumiem, apliecina šādi fakti: saskaņā ar Apdrošināšanas noteikumu VIII. sadaļas 4.1.1. punktu tieši prasītāja bija atbildīga par ugunsdrošības signalizācijas un ugunsdzēšanas aprīkojuma uzturēšanu darba kārtībā, apkopju un pārbaužu veikšanu; līgums par tehniskās

apsardzes pakalpojumu sniegšanu telpās bija noslēgts prasītājai un SIA "Baltic Security Solution"; prasītājai bija zināms par VUGD veikto pārbaudi, jo pēc pārbaudes trešā persona nodrošināja telpas ar ugunsdzēsības aparātiem.

Tiesa kļūdaini secināja, ka apsardzes un ugunsdzēsības signalizācija notikuma brīdī bija darba kārtībā un nodeva signālu uz pulti. Nav ņemts vērā, ka VUGD aktā norādītie pārkāpumi ugunsgrēka brīdī nebija novērsti. Nav strīda, ka signalizācijas sistēma ugunsgrēks brīdī ir nostrādājusi, bet, tā kā nav veikta signalizācijas sistēmas pārbaude, tad nav pamata uzskatīt, ka tā darbojusies pareizi. Ne prasītāja, ne apsardzes kompānija pēc ugunsgrēka nespēja iesniegt atbildētājai aizsargājamo telpu (zonu) pilnīgu sarakstu. Neesot šādam sarakstam, nav iespējams noskaidrot, tieši kurās vietās nostrādāja signalizācijas sensori. Līdz ar to apsardzes kompānija varēja saņemt trauksmes signālu par ielaušanos, bet patiesībā, atbilstoši /pers. F/ viedoklim kustības sensors iedarbojās uz karstajiem dūmiem. Tā kā lietā nav pierādījumu par ielaušanos telpās, tad pirmais reģistrētais trauksmes signāls visdrīzāk reaģēja uz karstajiem dūmiem.

Lietā konstatēts, ka pēc ugunsgrēka telpās tika konstatēta apdegusi sienas rozete un zemapmetuma rozetes kārba. Nav strīda, ka tie radušies pirms ugunsgrēka nevis ugunsgrēka laikā. Tomēr prasītājai bija jāveic nepieciešamās darbības, lai noskaidrotu pirms ugunsgrēka radušos rozetes un zemapmetuma nozares kārbas bojājumu iemeslus un līdz tam jāpārtrauc telpu ekspluatācija. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka atbilstoši nomas līguma 3.5.punktam būtu informējusi trešo personu par apdegušo rozeti un zemapmetuma nozares kārbu un pati savlaicīgi noskaidrojusi bojājumu rašanās iemeslu. Prasītāja pret bojājumiem attiekusies vieglprātīgi un nevērīgi. Eksperts /pers. AE/ 2021.gada 14.janvārā atzinumā norādījis, ka apdegusī zemapmetuma nozares kārba liecina par elektroinstalācijas regulāru pārslogošanu.

Apdrošināšanas līguma likuma 7.panta sestajā daļā ir noteiktas apdrošinātāja tiesības nevis pienākums pārbaudīt apdrošināšanas objektu vai informāciju par riskiem pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas. Šādu tiesību neizmantošana, iestājoties negadījumam, apdrošinātājam neatņem tiesības atteikt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja tiek konstatēti Apdrošināšanas līguma likumā vai Apdrošināšanas noteikumos noteiktie gadījumi, kad apdrošināšanas atlīdzību neizmaksā.

Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas atbildētāja pieprasīja prasītājai sniegt informāciju par apstākļiem, kas atbildētājai bija svarīgi. Prasītāja nav ievērojusi informācijas pilnīgas izpaušanas principu un noklusējusi faktu, ka telpās tiek lietota apdegusi rozete un zemapmetuma nozare kārba, elektroinstalācijai nav veikta pārbaude, kā arī konstatēti būtiski signalizācijas sistēmas trūkumi.

[5.2] Atbildētāja nepiekrīt tiesas atzinumam, ka nav iespējams secināt ugunsgrēka izcelšanās iemeslu.

Tiesa kļūdaini novērtējusi /pers. F/ atzinumu un viņa liecības lietā. Viņš norādīja, ka ugunsgrēka izcelsmes visiespējamākais tehniskais iemesls ir ēkas elektroinstalācijas īsslēguma radīto liesmu un dzirksteļu saskare ar degošiem materiāliem. /pers. F/ arī norādījis, ka tīšas dedzināšanas versija nav apstiprinājusies. Līdz ar to, kamēr nav pierādīts, ka ugunsgrēks izcēlies tīšas dedzināšanas dēļ, ticami uzskatāms, ka ugunsgrēks izcēlās elektroinstalācijas īssavienojuma dēļ. No /pers. F/ liecības izriet, ka ugunsgrēka izcelsmes vieta ir pagaidu rozetē. Pagaidu rozete ugunsdzēsības darbu laikā tika izmesta no telpas un ir saglabājušies tikai tās metāla daļu fragmenti.

Valsts tiesu ekspertīžu biroja 2020.gada 28.oktobra atzinumā norādītais, ka uz ekspertīzei iesniegtajiem objektiem ir naftas produkta – benzīna pēdas, ir vērtējams kritiski, jo: 1) ugunsgrēka izdedži no ugunsgrēka vietas izņemti vien trešajā dienā pēc ugunsgrēka un izņemšanu veica prasītājas algota persona /pers. P/; 2) ugunsgrēka izdedžus prasītājas algotā persona iepakoja nehermētiskos polimērmateriāla maisos un tie varēja nonākt saskarsmē ar degšķīdumu (benzīnu) jau pēc iepakošanas maisos; 3) ugunsgrēka vieta un tajā esošie izdedži varēja nonākt saskarsmē ar degšķīdumu (benzīnu) jau pēc ugunsgrēka; 4) ugunsgrēka vietā netika izņemti salīdzinošie paraugi. Biroja eksperte /pers. R/ paskaidroja, ka ekspertīzē nav iespējams noteikt, vai ugunsgrēka izdedžos degšķīduma (benzīna) pēdas radās pirms vai pēc ugunsgrēka.

Prasītājas iesniegtais ugunsgrēku tehniskā eksperta /pers. G/ atzinums, kurā norādīts, ka ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir atklātā uguns avota iedarbība uz ēkā esošiem degtspējīgiem materiāliem un uz ēkas degtspējīgām konstrukcijām, kā arī uz transportlīdzekļa virsbūvi, ir apšaubāms un nav izmantojams faktu pierādīšanai. Tas balstās uz VTEB atzinumu, kurā ir analizēti pašas prasītājas iesniegtie ugunsgrēka izdedži, un ekspertīze nav veikta atbilstoši Tiesu ekspertu padomē reģistrētai metodei. Līdz ar to fakta pierādīšanai par ugunsgrēka iemeslu ir jāizmanto tieši eksperta /pers. F/ atzinums.

Prasītājas iesniegtajiem SIA "Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts" eksperta novērtējumam un /pers. U/ speciālista atzinumam, ar kuriem mēģināts pierādīt, ka transportlīdzeklis nevarēja aizdegties no degošām daļiņām, kas izlidoja no telpām, bet veikta tā tīša dedzināšana, nav ticami. Institūtam nav kompetences veikt eksperimentus ar transportlīdzekļu detaļām. /pers. U/ nav kompetences noteikt ugunsgrēkā cietušā transportlīdzekļa bojājumu rašanās mehānismu (iemeslu), viņas atzinums ir balstīts uz kļūdainiem pieņēmumiem, ka esot notikusi tīša transportlīdzekļa dedzināšana, ugunsgrēkā cietušais transportlīdzeklis pēc konstrukcijas un detaļu materiāliem atbilst transportlīdzeklim Renault Trafic, kura detaļas izmantotas testēšanai. /pers. U/ ir tiesu eksperts ceļu satiksmes negadījumu izpētē un ir kompetenta noteikt ceļu satiksmes negadījumā radušos bojājumu mehānismu (iemeslu).

Nav pierādīts prasītājas apgalvojums, ka telpās notikusi ielaušanās un pēc tam veikta telpu un transportlīdzekļa tīša aizdedzināšana. No /pers. AB/, /pers. AC/ un /pers. V/ 2022.gada 17.maija liecībām izriet, ka ielaušanās telpās nav notikusi caur durvīm, jo visas durvis bija ciet. Lietā nav konstatējami arī citi pierādījumi, ka kāda persona būtu prettiesiski iekļuvusi telpās, izsitot logu. Signalizācijas sistēmas nostrādāšanu vērtēt nav pamata, jo tai bija konstatēti trūkumi un tā nebija darba kārtībā. Notikuma vietā nav konstatēti arī priekšmeti, ar kuriem varēja izsist logu. Viens caurums logā radās karstuma ietekmē, saplīstot stiklam, savukārt citu stiklu izsita VUGD darbinieki.

Pats fakts par kriminālprocesa uzsākšanu nepierāda, ka ir notikusi tīša dedzināšana. Ņemot vērā, ka gandrīz divu gadu laikā kriminālprocesā nav veikta neviena ekspertīze, ir maz ticams, ka telpās notikusi tīša dedzināšana.

[5.3] Tiesa, apmierinot prasību, ir piedzinusi no atbildētājas lielāku valsts nodevu nekā bija jāpiedzen saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "e" apakšpunktu, kas ir 4424,73 EUR. Apstāklis, ka prasītāja pie prasības celšanas ir nepareizi aprēķinājusi valsts nodevu un samaksājusi 4437,10 EUR, nav pamats šīs nepareizi aprēķinātās summas piedziņai no atbildētājas.

[6] Prasītāja rakstveida paskaidrojumos uzskata apelācijas sūdzību par nepamatotu un pilnībā noraidāmu.

Atbildētāja nav pierādījusi, ka prasītāja pirms ugunsgrēka zināja par VUGD pārbaudes aktu un tajā konstatētajiem pārkāpumiem. VUGD 2021.gada 28.decembra vēstule nepierāda prasītājas piedalīšanos pārbaudē vai informēšanu. Atbildētāja nav nošķīrusi ēkas īpašnieka un prasītājas, kura ir telpu nomniece, atbildību par ugunsdrošības prasību izpildi. Ugunsdrošības sistēmas un elektroinstalācijas uzturēšana darba kārtībā telpās atbilstoši nomas līguma 2.5. punktam bija jāveic iznomātājai.

Atbildētāja nav pierādījusi, ka lēmumā minētajai elektrības rozetei bija īssavienojums vai citi bojājumi, kā arī nav pierādījusi rozetes lietošanas faktu. Turklāt, nav strīda, ka rozetei nav saistības ar ugunsgrēka izcelšanos.

Atbildētājas apgalvojums, ka ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācija neatšķīra signālu par ugunsgrēku, balstīts uz pieņēmumu un nav pierādīts. Apsvērumi par kustības sensoru nostrādāšanu uz karstajiem dūmiem ir pieņēmums. Atbildētāja nav pierādījusi, ka ugunsgrēka izcelšanās cēlonis ir elektroinstalācijas bojājums un ugunsgrēks nav izcēlies tīšas dedzināšanas dēļ. /pers. F/ secinājums par ugunsgrēka izcelsmi īssavienojuma dēļ izdarīts iespējamības formā, neizslēdzot tīšu dedzināšanu. Atbildētājas veiktā ugunsgrēka apstākļu pārbaude bija nepilnīga, jo tīšas dedzināšanas versija vispār netika pārbaudīta.

[7] Prasītāja iesniedza pretapelācijas sūdzību, norādot, ka pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīts prasījums noteikt

prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas par visu laika periodu līdz sprieduma izpildei. Uzskata, ka tiesa nepareizi iztulkoja apdrošināšanas līguma noteikumus kopsakarā ar Apdrošināšanas līguma likuma prasībām un nepareizi konstatēja, ka atbildētājai nav noteikts termiņš atlīdzības pieteikuma izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Attiecībā uz juridisko personu likumdevējs nav noteicis maksimālu termiņu lēmuma par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņemšanai, taču no Apdrošināšanas līguma likuma 8. panta otrās daļas, 32. panta, 31. panta sestās un septītās daļas, 4. panta izriet apdrošinātāja pienākums to skaidri norādīt apdrošināšanas līgumā. Prasītājas ieskatā Noteikumu 3.3.1., 3.4.3. un 3.5.1. punkti iztulkojami kā noteicošie viena mēneša termiņam pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Atbilstoši jaunākajai Senāta judikatūrai Civillikuma 1656. panta piemērošanā, jautājums par parādnieka šaubu par saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, pamatotību, katrā gadījumā ir vērtējams individuāli.

Ievērojot atbildētājas rakstveida atsauksmē atzīto, ka vismaz 2020. gada 16. decembrī atbildētājai bija pieejami visi dokumenti, kurus tā jau bija izvērtējusi lēmuma pieņemšanai, vēlākais termiņš, kad atbildētājai bija jāpieņem lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ir 2020. gada 16. decembris, un vēlākais termiņš, kad bija jāizmaksā apdrošināšanas atlīdzība saskaņā ar Noteikumu IX. sadaļas 3. punktu, ir piecas darba dienas. Tātad - līdz 2020. gada 28. decembrim.

Prasītāja pretapelācijas sūdzībā lūdz noteikt tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 282 260,22 EUR par laika periodu no 2020. gada 28. decembra līdz sprieduma izpildei.

Motīvu daļa

[8] Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, novērtējot apelācijas sūdzībā norādītos argumentus kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, atzīst, ka apelācijas sūdzība pēc būtības nav pamatota un prasība ir pilnībā apmierināma. Apelācijas sūdzībā ir pamatoti norādīts uz nepareizi aprēķināto valsts nodevu par prasību, ko pirmās instances tiesa piedzinusi no atbildētājas prasītājas labā.

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, novērtējot pretapelācijas sūdzībā norādītos argumentus kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, atzīst, ka pretapelācijas sūdzība nav pamatota un prasījumi par likumisko procentu piedziņu līdz tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienai ir noraidāmi.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piekto daļu, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertā argumentācija ir pareiza un pietiekama, un pilnībā tai pievienojas.

[10] Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar ietekmēt pirmās instances tiesas spriedumā izdarīto secinājumu un atzinumu pareizību.

[10.1] Nav pamata atzīt, ka prasītāja būtu pieļāvusi rupju neuzmanību ar rīcību, kas norādīta apelācijas sūdzībā, un ka tā atrastos cēloniskā sakarā ar ugunsgrēka izcelšanos un tā rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

1) Tiesas ieskatā, prasītājai nebija pamata apšaubīt, ka elektroinstalācija tās nomātajās telpās ir atbilstoša Ugunsdrošības noteikumu prasībām. Pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka prasītāja nav piedalījusies VUGD pārbaudē, kad aktā fiksēti ugunsdrošības noteikumu pārkāpumi. Tas redzams arī no paša akta, no kura neizriet, ka pārbaudē būtu piedalījies prasītājas pārstāvis vai ka viņš būtu ar to iepazīstināts. Apelācijas sūdzībā norādītais, ka prasītāja bija informēta par šo VUGD aktu, ir tikai atbildētājas pieņēmumi, kas nav apstiprināti ar lietā esošajiem pierādījumiem. Pie tam, no VUGD akta neizriet, ka konstatētie pārkāpumi būtu pamats aizliegt lietot prasītājas nomātās telpas.

Bez tam šiem apelācijas sūdzībā norādītajiem apstākļiem nav būtiskas nozīmes, jo tiesa nav konstatējusi cēlonisko sakaru starp prasītājas nomātajās telpās esošās elektroinstalācijas tehnisko stāvokli un ugunsgrēka izcelšanos.

2) Atbildētāja apelācijas sūdzībā nonāk zināmās pretrunās. No vienas puses atzīstot, ka apdegušajai rozetei nav sakara ar ugunsgrēka izcelšanos, ko apstiprina arī eksperti, tajā skaitā arī /pers. F/, kam ekspertīzi bija pasūtījusi atbildētāja, un no otras puses, norādot, ka prasītājas rupja neuzmanība izpaudusies, ekspluatējot apdegušu rozeti. Līdz ar to prasītājas rīcība, ekspluatējot šo rozeti, nav cēloniskā sakarā ar iestājušos apdrošināšanas gadījumu, kas būtu par pamatu atzīt prasītājas rīcību par rupju neuzmanību un uz šī pamata atteikt izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

3) Pirmās instances tiesa, novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, tajā skaitā Apsardzes Alianses Apsardzes pults /amata nosaukums/sniegto informāciju par apsardzes un ugunsdrošības signalizācijas darbību ugunsgrēka laikā, pamatoti konstatēja, ka visas pultij pieslēgtās zonas ir nostrādājušas kā vajag, apsardzes un ugunsdzēsības signalizācija notikuma brīdī bija darba kārtībā un nodeva signālu uz pulti. Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt šos pirmās instances tiesas konstatētos faktus. Arī no apelācijas sūdzības izriet, ka nav strīda, ka signalizācijas sistēma ugunsgrēks brīdī ir nostrādājusi. Atbildētājas apelācijā norādītās šaubas, vai tā darbojusies pareizi, neapstiprinās ar jebkādiem citiem konstatētajiem apstākļiem vai lietā esošajiem pierādījumiem. Apšaubāmas arī prasītājas iespējas un loma pārbaudīt un nodrošināt apsardzes un ugunsdrošības signalizācijas darbības un signālu atbilstību noteiktām prasībām.

4) Tāpat arī printēšanas izejmateriāliem, kas atradās nomātajās telpās, nav nekāda sakara ar ugunsgrēka izcelšanos vai izplatības veicināšanu. Minētie argumenti ir tikai atbildētājas pieņēmumi, kas nav apstiprināti ar lietā esošajiem pierādījumiem, ko pamatoti atzinusi pirmās instances tiesa.

Kā pamatoti atzina pirmās instances tiesa, tad atbildētājai pirms Apdrošināšanas līguma noslēgšanas bija visas iespējas apsekot telpu, kurā atrodas apdrošināmās Iekārtas. Nav konstatēts, ka no prasītājas puses tika apzināti nesniegta vai slēpta kāda informācija par telpu vai iekārtu stāvokli, kas varētu ietekmēt atbildētājas kā apdrošinātājas lēmuma par Apdrošināšanas līguma slēgšanu pieņemšanu. Gluži pretēji, pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka prasītāja apdrošinātājai sniedza visu tās pieprasīto informāciju, un nav konstatēts, ka šī informācija būtu maldinoša vai neatbilstoša patiesībai.

[10.2] Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem (..). Šā panta trešajā daļā ietverts noteikums, ka spriedumā jānorāda, kādēļ tiesa vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienus faktus par pierādītiem, bet citus par nepierādītiem.

Minētās normas tiesai izvirza vairākas prasības, kas jāievēro, lai pareizi novērtētu lietā esošos pierādījumus. Pirmkārt, pierādījumi jāvērtē to kopumā, nevis izolēti, turklāt tie jāvērtē kopā ar pierādīšanas līdzekļiem. Otrkārt, vienlaikus jāvērtē pierādījumu saturs un forma. Treškārt, jānosaka pierādījumu nozīmība saistībā ar lietā konstatētajiem apstākļiem un faktiem. Ceturtkārt, jāiedziļinās katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem, un gadījumā, ja konstatētas pretrunas, jānorāda pamatojums, kādēļ vienam pierādījumam dota priekšroka *(sk. Senāta 2011.gada 14.decembra spriedums lietā Nr. SKC-491)*.

Pirmās instances tiesa ir novērtējusi abu pušu iesniegtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tajā skaitā arī abu pušu speciālistiem pasūtītos atzinumus un tajos ietvertos secinājumus, kā arī abu pušu uzaicināto liecinieku liecības.

Eksperta atzinums ir viens no likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem, un tas ir atzīstams par pieļaujamu pierādīšanas līdzekli. Tomēr

tikai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nozīmētas ekspertīzes (sk. 121. panta pirmo daļu) ietvaros noteiktais eksperts un tā atzinums civilprocesā iegūst eksperta atzinuma statusu. Tiesas noteiktai ekspertīzei ir izvirzītas noteiktas prasības, tādas, ka ekspertīzi var veikt tikai noteiktā jomā sertificēts eksperts, izmantojot sertificētas un reģistrētas metodes, kā arī ekspertīzes noteikšanai ir noteikta procesuāla kārtība, kur eksperti tiek brīdināti par krimināltatbildību, kā arī katram lietas dalībniekam ir tiesības uzdot savus jautājumus ekspertam.

Visos pārējos gadījumos, kad kāds no lietas dalībniekiem vēršas pie speciālista kā pie eksperta, lai saņemtu viņa atzinumu, šāds atzinums novērtējams kā konkrēta speciālista viedoklis un tam ir rakstveida pierādījuma statuss.

Lietā nav nozīmēta tiesas ekspertīze, bet katra no pusēm, gan prasītāja, gan atbildētāja, vērsušās pie vairākiem speciālistiem, lai saņemtu to atzinumus. Pirmās instances tiesa ir novērtējusi visu speciālistu atzinumos izteiktos secinājumus savstarpējā kopsakarā, kā arī saistībā ar pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem. Pirmās instances tiesa nepiešķīra lielāku ticamību kādam no lietā esošajiem speciālistu atzinumiem, un arī apelācijas instances tiesa nesaskata pamatu, ka prasītājas izraudzītā speciālista /pers. F/ secinājumiem būtu lielāks svars vai nozīme nekā pārējo speciālistu atzinumiem.

Pirmās instances tiesa, novērtējot visus pierādījumus to kopsakarā, secinājusi, ka nav iespējams viennozīmīgi atbildēt uz jautājumu, vai ugunsgrēka izcelšanās iemesls ir elektroinstalācijas īssavienojums vai tīša dedzināšana. Apelācijas instances tiesa pievienojas šiem secinājumiem un neredz pamatu atbildētājas speciālista atzinumam piešķirt lielāku ticamību nekā prasītājas izvēlēto speciālistu atzinumos izteiktajiem secinājumiem.

Tā kā tiesa nekonstatēja ugunsgrēka izcelšanās iemeslu, tad, vērtējot prasītājas tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību par ugunsgrēka rezultātā ciestajiem zaudējumiem, tiesa par kritēriju noteica pašas prasītājas rīcību un tās cēlonisko sakaru ar zaudējumiem. Tiesa nekonstatēja, ka prasītāja būtu pieļāvusi rupju neuzmanību, kas būtu šķērslis pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, un apelācijas instances tiesa pievienojas šiem secinājumiem. Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenama apdrošināšanas atlīdzība 282 260,22 EUR.

[10.3] Apelācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka apmierinot prasību, tiesa ir piedzinusi no atbildētājas lielāku valsts nodevu nekā bija jāpiedzen saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "e" apakšpunktu, kas ir 4424,73 EUR. Prasītāja, ceļot prasību, ir samaksājusi valsts nodevu 4431,73 EUR (1. sēj. 34.lpp.). Apstāklis, ka prasītāja pie prasības celšanas ir samaksājusi lielāku valsts nodevu, nav pamats tās piedziņai no atbildētājas prasības apmierināšanas gadījumā. Apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, attiecīgi arī nosaka piedzenamo procesuālo izdevumu apmēru.

[11] Prasītāja pretapelācijas sūdzībā norāda, ka tiesa nepamatoti nav noteikusi tās tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus no piedzītās apdrošināšanas atlīdzības summas, sākot ar 2020. gada 28. decembri, kas ir pēdējā diena, kad atbildētājai bija jāizmaksā apdrošināšanas atlīdzība, skaitot no lēmuma pieņemšanas dienas 2020. gada 16. decembrī.

Civillikuma 1759. panta 1. punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Lai būtu pamats minētā panta piemērošanai, tiesai saskaņā ar Civillikuma 1651. pantu jākonstatē nokavējums (saistību izpildīšanas prettiesisks novilcinājums).

Civillikuma 1652. panta 3. punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums iestājas, kad parādnieks palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Pirmās instances tiesa ir norādījusi uz apstākli, ka ne likumā, ne līgumā nebija noteikts, kādā termiņā atbildētājai jāpieņem lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, ko apelācijas sūdzībā apstrīdējusi prasītāja, uzskatot, ka šis termiņš ir nosakāms.

Civillietu tiesas kolēģija konkrētajā situācijā uzskata, ka atbildētāja bija pieņēmusi lēmumu, tikai tas bija negatīvs, jo bija atteikts izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību. Līdz ar to tiesā celta prasība par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu, un risināms ir jautājums, vai atzīstot atbildētājas lēmumu par nepamatotu un piedzenot prasītājas labā apdrošināšanas atlīdzību, prasītājai ir tiesības saņemt arī likumiskos nokavējuma procentus par tai pienākošā kapitāla lietošanu.

Tomēr jāņem vērā, ka Civillikuma 1759. panta 1. punktā kreditoram paredzētās tiesības saņemt procentus tad, ja parādnieks nokavējis izpildījumu, nav absolūtas. Minētās tiesības likumdevējs ierobežojis, šā likuma 1656. un 1657. pantā noteikdams izņēmuma gadījumus, kad nokavējuma procentu piedziņa kā netaisnīga vai nesamērīga novestu pie parādnieka tiesisko interešu neatbilstoša aizskāruma (sk. *Senāta 2020.gada 30.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-1027/2020 (C73302318) 10.2 punktu*).

Saskaņā ar Civillikuma 1656. pantu parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Pie tam Civillikuma 1656. panta normas sastāvu veidojošā pazīme – parādnieka pamatotas šaubas – izteikta kā nenoteikts (atklāts) juridisks jēdziens, kas piepildāms ar saturu katrā individuālā strīda gadījumā no jauna.

Lai piemērotu Civillikuma 1656. pantu, tiesai, balstoties uz konkrētajā lietā, izvērtējot pierādījumus, nodibinātiem faktiskajiem apstākļiem, jāgūst pārliecība, ka parādnieka iebildumi pret prasību ir objektīvi pamatoti, nevis saistīti ar kādiem viņa subjektīviem priekšstatiem par nokavējumu attaisnojošu iemeslu esību vai citiem nokavējuma procentu piedziņu ietekmējošiem faktoriem (sk. *Senāta 2019.gada 10.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-269/2019 (C04439510) 12.2 punktu).*

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā atbildētājai bija pamats šaubīties par tās pienākumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību. No lietas materiāliem redzams, ka uz lēmuma pieņemšanas brīdi atbildētājas rīcībā nebija kompetentas institūcijas atzinuma vai ticamu pierādījumu par ugunsgrēka izcelšanās iemesliem. Lai gan Valsts policijā ir ierosināts kriminālprocess saistībā ar iespējamu ļaunprātīgu dedzināšanu, arī uz lietas izskatīšanas un sprieduma pieņemšanas laiku nav konstatēts ugunsgrēka izcelšanās cēlonis, ko savā spriedumā ir atzinusi arī pirmās instances tiesa. Atbildētāja ir veikusi virkni pasākumu, lai šo iemeslu noskaidrotu, vēršoties pie speciālistiem, kuru sniegtajos atzinumos un liecībās nav viennozīmīgu un neapstrīdamu secinājumu par ugunsgrēka cēloņiem. Nenoskaidrojot patiesos ugunsgrēka izcelšanās iemeslus, atbildētājai bija pamats arī apšaubīt, vai prasītājas rīcība, izmantojot telpas un apdrošinātās iekārtas, atbilda Ugunsdrošības prasībām un citiem Apdrošināšanas līguma noteikumiem.

Līdz ar to atbildētājai bija pamats objektīvi apšaubīt savu pienākumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību līdz tiesas sprieduma pieņemšanai.

Ņemot vērā konstatētos apstākļus, prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu ir tiesības saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no ar tiesas spriedumu piedzītās apdrošināšanas atlīdzības summas 282 260,22 EUR, sākot ar tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienu.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu no atbildētājas prasītājas labā piedzenama samaksātā valsts nodeva par prasības iesniegšanu 4424, 73 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR, kopā tiesas izdevumi 4430,10 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 3. punktu no atbildētājas prasītājas labā piedzenami izdevumi 3307,40 EUR saistībā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "c" apakšpunktu, otro daļu no atbildētājas prasītājas labā piedzenami izdevumi par zvērināta advokāta palīdzību. Pirmās instances tiesa piedzinusi izdevumus par advokāta juridisko palīdzību 5106 EUR. Apelācijas instancē saņemts prasītājas pārstāves lūgums, kurā norādīts, ka tiesvedībā apelācijas instancē radušies papildu izdevumi un lūgts kopsummā abās tiesu instancēs piedzīt par advokāta juridisko palīdzību 9786 EUR. Lūgumam pievienoti zvērināta advokāta šajā lietā izrakstītie rēķini, kā arī izraksts no advokātes konta par to, ka prasītāja ir apmaksājusi rēķinus. Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenami izdevumi par advokāta palīdzību pirmās instances un

apelācijas instances tiesā 9786 EUR apmērā.

Kopējā tiesāšanās izdevumu summa, kas piedzenama no atbildētājas prasītājas labā, ir 17 523,50 EUR (4430,10 + 3307,40 + 9786).

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantu no atbildētājas valsts labā piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,19 EUR (19,56 – 5,37).

[14] Prasītāja pie prasības iesniegšanas iemaksāja valsts nodevu 4431,73 EUR. kas ir lielākā apmērā, nekā to nosaka likums. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "e" apakšpunktu par prasību bija jāmaksā valsts nodeva 4424,73 EUR. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 37. panta pirmās daļas 1. punktu un trešo daļu prasītājai atmaksājama valsts nodevas daļa 7 EUR. Pārmaksātās valsts nodevas atmaksai jāvēršas ar pieteikumu Tiesu administrācijā.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu, kas ir imperatīva tiesību norma, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā nosaka prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus.

Ar Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumu sniegts skaidrojums Civilprocesa likuma 195. panta pirmās daļas piemērošanā un noteikts, ka procenti nosakāmi no visas piedzītās summas, tostarp no piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem, bet to pieaugums apstājas, sasniedzot visas ar spriedumu piedzītās summas lielumu.

Tādējādi SIA "MAD Format" nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas līdz sprieduma izpildei likumiskos 6 % gadā no visas piedzītās summas 299 783,72 EUR (282 260,22 + 17 523,50) nesamaksātās daļas, bet nepārsniedzot pašu pamatparāda summu.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Ja noteiktajā termiņā spriedums labprātīgi netiek izpildīts, tiek izsniegts izpildu raksts.

Rezolutīvā daļa

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, 37.pantu

nosprieda

apmierināt pilnīgi SIA "MAD Format" prasību pret "Compensa Vienna Insurance Group" ADB par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu.

Piedzīt no Lietuvā reģistrēta komersanta "Compensa Vienna Insurance Group" ADB, reģistrācijas Nr.304080146, juridiskā adrese: Ukmerges g. 280, Viļņa, Lietuvas Republika, kuras vārdā Latvijas Republikā komercdarbību veic "Compensa Vienna Insurance Group" ADB Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103942087, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "MAD Format", reģistrācijas Nr.40103736873, labā apdrošināšanas atlīdzību 282 260,22 EUR (divi simti astoņdesmit divi tūkstoši divi simti sešdesmit *euro* un 22 centi) un tiesāšanās izdevumus 17 523,50 EUR (septiņpadsmit tūkstoši pieci simti divdesmit trīs *euro* un 50 centi), pavisam kopā 299 783,72 EUR (divi simti deviņdesmit deviņi tūkstoši septiņi simti astoņdesmit trīs *euro* un 72 centi).

Piedzīto summu samaksa veicama SIA "MAD Format" norādītajā kontā AS "Swedbank", konta Nr. LV94HABA0551037607941.

Noteikt SIA "MAD Format" tiesības saņemt no "Compensa Vienna Insurance Group" ADB likumiskos procentus – 6% gadā no visas piespriestās summas 299 783,72 EUR nesamaksātās daļas, sākot ar sprieduma spēkā stāšanās dienu līdz sprieduma galīgai izpildei.

Piedzīt no Lietuvā reģistrēta komersanta "Compensa Vienna Insurance Group" ADB, reģistrācijas Nr.304080146, juridiskā adrese: Ukmerges g. 280, Viļņa, Lietuvas Republika, kuras vārdā Latvijas Republikā komercdarbību veic "Compensa Vienna Insurance Group" ADB Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103942087, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,19 EUR (četrpadsmit *euro* un 19 centi).

Valsts labā piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi kontā – saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase , kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi un lietas identifikācijas datus.

Noteikt atbildētājai "Compensa Vienna Insurance Group" ADB termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atmaksāt prasītājai SIA "MAD Format" pārmaksātās valsts nodevas daļu 7,00 EUR (septiņi *euro*).

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2023. gada 15. jūnija Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 EUR kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesnese V. Lohova
Tiesnese I. Tabore
Tiesnese L. Mežale